

**Kierownik projektu finansowanego ze środków NCN
SONATA BIS 13 nr UMO-2023/50/E/HS2/00171 pt. „Zależność między wiekiem
tłumacza symultanicznego a elastycznością poznawczą, obciążeniem
poznawczym i jakością tłumaczenia”**

**ogłasza konkurs na stanowisko doktoranta-stypendysty
w Instytucie Lingwistyki Stosowanej na Wydziale Lingwistyki Stosowanej
Uniwersytetu Warszawskiego**

Nazwa jednostki realizującej projekt: Instytut Lingwistyki Stosowanej, Wydział Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego

Nazwa stanowiska: Doktorant-stypendysta

Liczba miejsc: 1

Planowany okres wypłacania stypendium: 36 miesięcy

Nazwa projektu: „Zależność między wiekiem tłumacza symultanicznego a elastycznością poznawczą, obciążeniem poznawczym i jakością tłumaczenia” pod kierunkiem dr hab. Karoliny Broś

Wymagania:

1. Magister lingwistyki/filologii/przekładoznawstwa lub pokrewny.
2. Doskonała znajomość języka angielskiego (C2).
3. Bardzo dobra znajomość jednego z pozostałych języków projektu (tj. francuski, niemiecki, hiszpański).
4. Umiejętność zarządzania danymi i pracy z podstawowymi formatami danych (txt, csv, xls).
5. Co najmniej podstawowa znajomość statystyki i gotowość do nauczania się statystyki na poziomie zaawansowanym (w tym *linear mixed effects models*).
6. Podstawowa znajomość narzędzi rozpoznawania mowy (ASR) oraz LLM, takich jak chatGPT.
7. Znajomość podstaw metodologii badań eksperymentalnych. Doświadczenie badawcze będzie dodatkowym atutem.
8. Umiejętność programowania i/lub znajomość języka R będą dodatkowym atutem
9. Znajomość literatury i procesów językowych związanych z tłumaczeniem ustnym będzie dodatkowym atutem.
10. Bardzo dobre umiejętności analityczne i organizacyjne.
11. Szczególnie poszukiwani są kandydaci, których projekty doktorskie są zbliżone tematycznie do projektu SONATA BIS.

Opis zadań w projekcie:

1. Aktywny udział w pracach badawczych, w tym:
 - a. Pomoc w tworzeniu eksperymentów i protokołów badawczych oraz materiałów audiowizualnych
 - b. Rekrutacja uczestników
 - c. Asystowanie przy prowadzeniu eksperymentów eyetrackingowych w Warszawie
 - d. Przetwarzanie danych badawczych i analiza techniczna danych, w tym archiwizacja i dokumentacja danych badawczych zebranych w toku projektu
 - e. Praca z narzędziem AI (opracowanie protokołu transkrypcji i ewaluacji tłumaczeń z użyciem technologii AI)
2. Udział w opracowywaniu publikacji naukowych wspólnie z zespołem badawczym
3. Prezentacja wyników badań na konferencjach naukowych wspólnie z zespołem badawczym
4. Inne niezbędne do przeprowadzenia badań zadania zlecone przez Kierownika projektu

Warunki zatrudnienia:

Stypendium zostanie przyznane na 36 miesięcy począwszy od 1.10.2025 r.

Wysokość stypendium w projekcie wynosi 5000 zł miesięcznie. **W chwili rozpoczęcia wykonywania zadań w projekcie (tj. od 1.10.2025 r.) stypendysta musi posiadać status doktoranta.**

Zainteresowane osoby prosimy o przesłanie następujących dokumentów drogą elektroniczną na adres k.bros@uw.edu.pl:

1. Dyplom uzyskania stopnia magistra (lingwistyka, filologia, przekładoznawstwo lub pokrewne) wraz z tytułem pracy magisterskiej lub oświadczenie o planowanym terminie obrony.
2. CV w języku angielskim zawierające informacje na temat doświadczenia naukowego kandydata/kandydatki, spełnienia wymagań przedstawionych powyżej, uzyskanych stypendiów, ew. wyjazdów/staży oraz zainteresowań naukowych.
3. List motywacyjny (maks. 2 strony A4).
4. Jeśli kandydat/kandydatka ma już jakieś publikacje, prosimy o ich załączenie w formie pliku PDF.

Dokumenty prosimy przysyłać do 26.05.2025 r. pocztą elektroniczną na adres: k.bros@uw.edu.pl. Powyższe dokumenty należy przesłać w formie plików PDF ze wskazaniem w nazwie plików imienia i nazwiska kandydata.

UWAGA!!! W przypadku osób, które będą ubiegać się o przyjęcie do szkoły doktorskiej, prosimy o kontakt mailowy z dr hab. Karoliną Broś (k.bros@uw.edu.pl) jeszcze przed upływem terminu składania wniosku. Termin składania wniosków do szkół doktorskich UW upływa w dniu 29 maja 2025 r.

Proces rekrutacyjny jest prowadzony zgodnie z Regulaminem przyznawania stypendiów naukowych w projektach badawczych finansowanych ze środków Narodowego Centrum Nauki https://www.ncn.gov.pl/sites/default/files/pliki/uchwaly-rady/2022/uchwala124_2022-zal1.pdf

Komisja stypendialna rozpatruje wnioski o przyznanie stypendiów naukowych NCN biorąc pod uwagę ich kompletność oraz spełnienie warunków przedstawionych w ogłoszeniu o konkursie.

Wyniki konkursu zostaną umieszczane na stronie internetowej podmiotu, w którym będzie realizowany projekt badawczy. Od decyzji komisji stypendialnej nie przysługuje odwołanie.

Komisja rekrutacyjna zastrzega sobie możliwość przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej z kandydatami (o dokładnym miejscu i czasie rozmowy wybrani kandydaci zostaną poinformowani drogą elektroniczną).

Komisja zastrzega sobie prawo do odstąpienia od jego rozstrzygnięcia bez wyłonienia zwycięzcy.

Przewidywany termin rozstrzygnięcia konkursu: 15 lipca 2025 roku.

Krótki opis projektu:

Celem tego projektu jest zbadanie, w jaki sposób zdolności tłumaczy ustnych zmieniają się wraz z wiekiem, skupiając się przede wszystkim na ich elastyczności poznawczej. Tłumacze ustni to osoby, które słuchają jednego języka i jednocześnie mówią w innym języku. Jest to trudne zadanie, które wymaga dużego wysiłku umysłowego. Chcemy sprawdzić, jak starzenie się wpływa na wydajność tłumaczy ustnych.

Wyobraźmy sobie tłumaczy ustnych jako wykwalifikowanych wielozadaniowców, którzy słuchają kogoś mówiącego w jednym języku, a następnie natychmiast tłumaczą go na inny język. Gdy to robią, zdolność ich mózgu do przełączania się między językami i dostosowywania się do różnych mówców, akcentów i tematów poprawia się z czasem wraz z praktyką. To doświadczenie może nawet pomóc chronić ich przed pogorszeniem funkcji poznawczych wraz z wiekiem.

Pomimo tej wiedzy, nie zbadano dotąd w wystarczającym stopniu, jak wiek wpływa na zdolności umysłowe, obciążenie poznawcze i wydajność tłumaczy ustnych. Jest trochę badań przeprowadzonych na podstawie wywiadów, ale brakuje nam takich przedsięwzięć badawczych, które łączyłyby różne rodzaje danych ilościowych i jakościowych, tak aby uzyskać pełny obraz sytuacji.

Naszym zadaniem jest wypełnić tę lukę. Przetestujemy tłumaczy ustnych w różnym wieku, od 30 do 70 lat, których językiem rodzimym jest polski, angielski lub francuski. Aby zrozumieć ich elastyczność poznawczą, użyjemy testu zwanego zadaniem sortowania kart z Wisconsin (WCST). Test ten mierzy, jak dobrze potrafią dostosować się do zmieniających się sytuacji. Będziemy również śledzić ruchy ich oczu za pomocą specjalnych okularów okulograficznych, aby zobaczyć, jak reagują ich oczy w trakcie tłumaczenia ustnego.

Podczas naszego badania poprosimy tłumaczy ustnych o wysłuchanie nagranego przemówienia i przetłumaczenie go na żywo. Wprowadzimy pewne manipulacje w nagrany tekst, takie jak bardziej złożone zdania i struktury gramatyczne, szybsza wymowa czy zmiana mówcy i akcentu. Pomoże nam to zrozumieć, jak tłumacze ustni radzą sobie z różnymi wyzwaniami i ile wysiłku umysłowego ich to kosztuje. Pomiary ruchów oczu i wielkości źrenic powiedzą nam jak ich mózgi reagują na te zmiany. Oprócz tych testów ocenimy również ogólną pamięć roboczą i umiejętności językowe tłumaczy, a także użyjemy narzędzia opartego na sztucznej inteligencji, takiego jak chatGPT, aby ocenić dokładność wykonanego tłumaczenia. Wszystko to pozwoli nam dowiedzieć się:

- 1) jak mózgi tłumaczy ustnych reagują na różne poziomy trudności tłumaczonego tekstu w zależności od wieku.
- 2) jak zdolność tłumaczy ustnych do adaptacji i przełączania się między językami zmienia się wraz z wiekiem.
- 3) jak jakość i dokładność tłumaczenia ustnego zmieniają się wraz z wiekiem.

Szerszy opis projektu wraz z opisem poszczególnych jego etapów i metodologii znaleźć można tutaj:

<https://karolinabros.eu/research/projects/cognitive-flexibility-project>